

Uchwała Nr XIV/137/2015
Rady Miasta Nowego Sącza
z dnia 21 lipca 2015 r.

*w sprawie: Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza
na lata 2015 - 2018.*

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r., o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., (tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 124 z późn. zm.) Rada Miasta Nowego Sącza na wniosek Prezydenta Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza na lata 2015 - 2018 w brzmieniu jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wydatki na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza na lata 2015 - 2018 określa każdego roku uchwała budżetowa Miasta Nowego Sącza.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Nowego Sącza.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
(-) *Bożena Jawor*

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA NOWEGO SĄCZA
NA LATA 2015 - 2018**

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Nowego Sącza został opracowany w oparciu o:

1. Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 124).
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163).
3. Ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r., o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r., Nr 43, z późn. zm.).
4. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118).
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016 z dnia 22 marca 2011 r.

I. Wstęp

Narkomania od lat stanowi problem o zasięgu globalnym. Stanowi poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych tj.: HIV, zakażenia wirusem żółtaczką HBV, HCV, gruźlicy i in.

Konsumenci narkotyków - osoby uzależnione, użytkownicy problemowi eksperymentujący, charakteryzują się wysokim ryzykiem zgonu, często nieadekwatnym do wieku.

Narkomania wiąże się również z innymi problemami społecznymi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przestępczość, bezdomność, przemoc, inne uzależnienia.

Według „Diagnozy Społecznej 2013” najbardziej zagrożeni narkomanią są mężczyźni, uczniowie i studenci (generalnie osoby młodsze), mieszkańcy dużych miast, bezrobotni i inni bierni zawodowo, osoby z wykształceniem średnim, a w przekroju terytorialnym mieszkańcy województw zachodniopomorskiego i mazowieckiego.

„Diagnoza Społeczna 2013” wskazuje na fakt, iż kobiety trzykrotnie rzadziej zażywają narkotyki od mężczyzn, osoby starsze (po 59 roku życia) dwudziestokrotnie rzadziej od najmłodszych (do 24 lat), mieszkańcy małych miast i wsi od dwu do czterech razy rzadziej od mieszkańców - źródło danych Czapiński J., Panek T.(red): Diagnoza Społeczna 2013. Warunki i jakość życia Polaków. Warszawa 2013 na podstawie Małopolskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2014 - 2018.

Plan działania Unii Europejskiej wobec Narkotyków zakłada:

1. Znaczące zredukowanie poziomu spożycia narkotyków i zmniejszenie liczby nowych konsumentów, zwłaszcza wśród młodzieży do lat 18,
2. Znaczące zmniejszenie szkód zdrowotnych, w tym umieralności oraz zakażeń HIV, zapaleń wątroby typu B i C,
3. Znaczące zwiększenie liczby skutecznie leczonych,
4. Zmniejszenie przestępczości związanej z narkotykami,
5. Ograniczenie procederu (...) nielegalnego obrotu prekursorami.

W Polsce, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., podstawę do działań, dot. przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia. Program ten zakłada cel ogólny: **ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.**

Ustawa przedstawia również zadania własne gminy realizowane w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii, tj.:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

II. Ocena sytuacji związanej z używaniem narkotyków w Nowym Sączu

Na podstawie badań przeprowadzonych przez pana Jerzego W. Pileckiego na zlecenie Urzędu Miasta Nowego Sącza (maj 2010) poznać możemy sytuację związaną z zagrożeniem narkomanii wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

W badaniach koncentrowano uwagę na opiniach młodzieży o tym problemie, ocenie zjawiska i zagrożeniach z tym związanych, opiniach o tzw. szkodliwych i nieszkodliwych substancjach, środkach oraz powszechności występowania zjawiska.

Pozytywnym zjawiskiem jest to, że w ogólnych wynikach badań młodzież nowosądeckich szkół ponadgimnazjalnych ma zdecydowanie negatywną opinię o podejmowaniu prób brania narkotyków, traktując je jako zjawisko niebezpieczne i zdecydowanie je potępia. Opinie taką wyraziło 62,23 % uczniów, 23 % jednak ma obojętny stosunek do problemu narkomanii (jest mi to obojętne, każdy robi tak jak uważa).

Czy branie narkotyków, środków odurzających w Twojej opinii to:

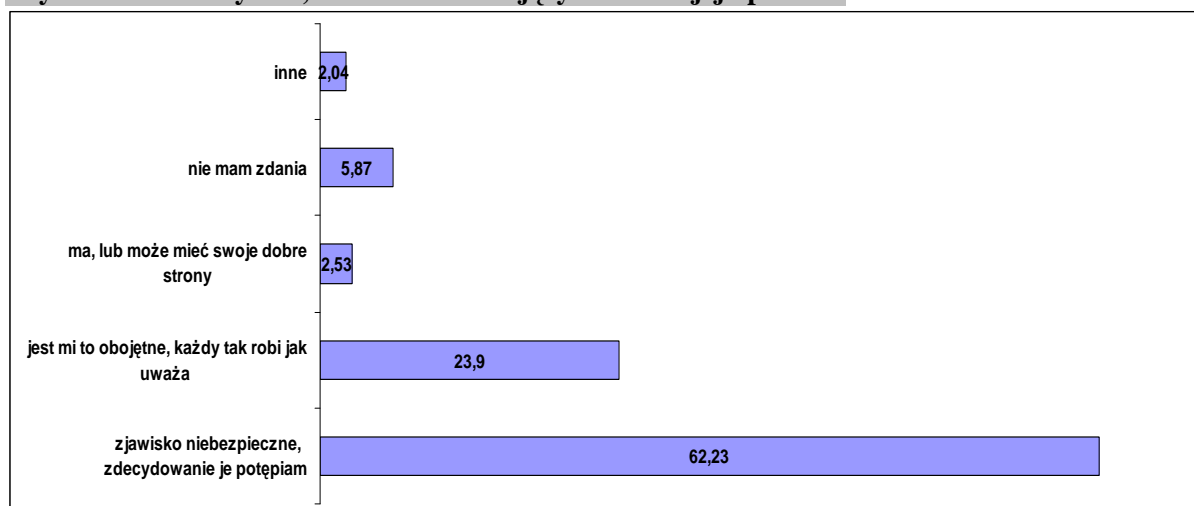

Tabela nr 1. Badania ankietowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Nowym Sączu, 2010 r. (% ankietowanych).

Większość ankietowanej młodzieży uważa, że wszystkie narkotyki są jednakowo niebezpieczne - 37,19 %, jednak 26,75 % uważa, iż są narkotyki, które szkodzą bardziej i takie, które szkodzą mniej, wskazując na marihuanę, lecz daje to również wskazówkę dotyczącą zagrożeń związanych z dopalaczami.

- **16,39 %** udzieliło jednoznacznej odpowiedzi twierdzącej na pytanie dotyczące możliwości zakupu narkotyków w szkole lub najbliższym otoczeniu.
- **19,58 %** uczniów (co piąty ankietowany) zna osoby, które sprzedają narkotyk - częściej potwierdzały taką znajomość dziewczęta niż chłopcy.
- **13,46 %** uczniów nowosądeckich szkół ponadgimnazjalnych twierdzi, że byli namawiani przez rówieśników do spróbowania narkotyków.
- **12,4 %** uczniów przyznaje się do próbowania narkotyków lub środków odurzających.

Przeprowadzone badania stwierdziły, że dziewczęta na przestrzeni ostatnich lat zbliżają się do chłopców w zachowaniach związanych z próbami brania narkotyków (podobnie dotyczy to przemocy i alkoholu).

Znam osoby, które sprzedają narkotyki:

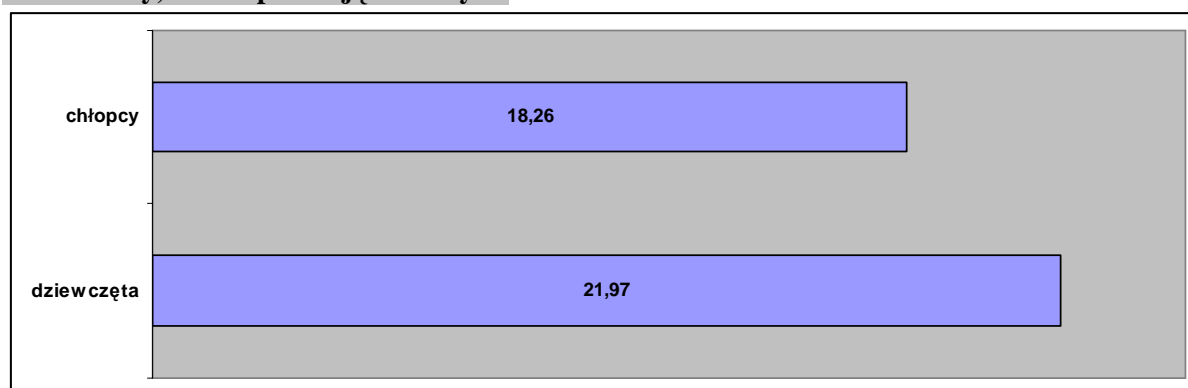

Tabela nr 2. Badania ankietowe uczniów szkół ponadgimnazjalnych w Nowym Sączu, 2010 r. (% ankietowanych).

Wyodrębniona grupa uczniów szkół ponadgimnazjalnych (ok. 12,4 %) mająca kontakt z narkotykami, znajduje jednocześnie dużo dobrych stron w picciu piwa, wina, a także wódki. Spośród tych uczniów 36,18 % stwierdziło, że pije alkohol, co najmniej raz w tygodniu lub częściej.

Uczniowie mający kontakt z narkotykami to w większości chłopcy (2/3 respondentów), w 45 % są to uczniowie liceum ogólnokształcącego.

Zdecydowana większość, bo 40,95 % uczniów wyraziło opinie, że zjawisko brania narkotyków będzie wzrastało. Tylko 6,69 % uważa, że będzie się zmniejszało.

W 2009 r., Biuro Badań Społecznych Obserwator przeprowadziło badania wybranych grup społecznych Miasta Nowego Sącza. Badania dotyczyły również stosunku do środków narkotycznych oraz stosowania narkotyków wśród młodzieży nowosądeckiej w wieku od 15 do 25 lat. Badania objęły grupę gimnazjalistów, uczniów szkół ponadgimnazjalnych, studentów oraz młodzież nie kontynuującą nauki.

Znajomość takich środków jak Kokaina, Haszysz czy Amfetamina jest prawie zupełna we wszystkich badanych grupach młodzieży. W grupie badanych studentów zaobserwowano wyższą niż w przypadku pozostałych dwóch grup znajomość takich substancji jak kleje, rozpuszczalniki i inne substancje wziewne.

Co trzeci badany reprezentant młodzieży w wieku od 15 do 25 lat próbował już, któregoś z narkotyków. Niestety są to osoby młode w wieku 15 - 17 lat oraz studenci. Najniższy odsetek próbujących narkotyki jest w grupie nie kontynuującej nauki (17 %).

Stosowanie narkotyków:

Czy próbowałeś kiedykolwiek któregoś z narkotyków	Uczniowie	Studenci	Młodzież nie kontynuująca nauki	Ogółem
Nie	63 %	69 %	83,3 %	67,2 %
Tak	37 %	31 %	16,7 %	32,8 %
Ogółem	100 %	100 %	100 %	100 %

Tabela nr 3. Badania wybranych grup społecznych miasta Nowego Sącza BBS Obserwator 2009 r.

Najpopularniejsze środki odurzające wśród badanej młodzieży to środki przeciwbólowe oraz marihuana. Prawie 60 % badanej młodzieży przyznało się, że w czasie ostatniego miesiąca używali przynajmniej raz - do pięciu razy takich substancji.

III. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2015 - 2018

CEL GŁÓWNY:

SPADEK LICZBY OSÓB SIĘGAJĄCYCH PO NARKOTYKI W NOWYM SĄCZU

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Wzrost świadomości dotyczącej skutków używania narkotyków poprzez szerszą edukację.
2. Poszerzenie oferty spędzenia wolnego czasu dla młodzieży.
3. Wzmocnienie więzi rodzinnych.
4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz pomoc dla rodzin osób uzależnionych.

IV. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1. Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej, Wydział Edukacji i in. wydziały Urzędu Miasta Nowego Sącza,
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Placówki Oświatowe,
4. SPZOZ im. Dr J. Dietla w Krynicy Zdroju, Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu,
5. Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne,
6. Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
7. Organizacje pozarządowe i inne jednostki prowadzące działalność pożytku publicznego,
8. Parafie, Caritas,
9. Policja, Straż Miejska,
10. Zarządy osiedli,
11. Inne podmioty, którym zlecane są zadania GPPN.

V. Źródła finansowania

1. Środki finansowe budżetu miasta pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Środki budżetu państwa.
3. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia.
4. Środki własne organizacji pozarządowych.
5. Nieodpłatna praca wolontariuszy w ramach realizacji niektórych zadań GPPN.

Plan wydatków na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii stanowi załącznik do Uchwały Budżetowej Miasta Nowego Sącza na rok 2015.

VI. Realizacja celów szczegółowych

1. **Wzrost świadomości i poprawa stanu wiedzy dotyczącej skutków używania narkotyków.**

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
1.1. Monitorowanie problemów narkomanii wśród mieszkańców Miasta, zwłaszcza uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.	- organizacje pozarządowe - placówki oświatowe, - organizacje zajmujące się terapią osób uzależnionych, SOIK, - Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii.	- ilość osób uczestniczących w terapii, - ilość przeprowadzonych badań.
Działania: - monitorowanie danych z jednostek prowadzących terapię i oferujących pomoc osobom z problemem narkomanii, - badania ankietowe.		

<p>1.2. Przeprowadzenie programów edukacyjno - profilaktycznych, skierowanych do uczniów szkół ponadgimnazjalnych, gimnazjalnych i 6 kl. szkół podstawowych oraz ich rodziców.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja programów edukacyjno - profilaktycznych skierowanych do uczniów oraz rodziców, - realizacja programów z zakresu profilaktyki szkolnej, - wspieranie programów i warsztatów uczących asertywnego odmawiania, - realizacja pozalekcyjnych programów profilaktycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe, - organizacje zajmujące się realizacją programów profilaktycznych, psychologdy, SOIK, - Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczniów objętych programem, - liczba rodziców objętych programem, - liczba placówek realizujących programy.
<p>1.3. Profilaktyka i edukacja skierowana do środowiska studenckiego.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty dla studentów, kształtujące umiejętności interpersonalne, uczące redukcji stresu, bez użycia środków psychoaktywnych, - kampanie edukacyjne skierowane do studentów. 	<ul style="list-style-type: none"> - szkoły wyższe na terenie Miasta, - specjaliści ds. uzależnień od narkotyków, - psychologdy / trenerzy, - Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii. 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość odbytych warsztatów, - liczba uczestników, - ankiety ewaluacyjne, - liczba dystrybuowanych materiałów.
<p>1.4. Specjalistyczna edukacja środowiska pedagogicznego.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty dla pedagogów szkolnych, nauczycieli i szkolnych zespołów ds. profilaktyki. 	<ul style="list-style-type: none"> - specjaliści / trenerzy, placówki oświatowe, - Komenda Miejska Policji, - Krajowe Biuro, ds. Przeciwdziałania Narkomanii. 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość odbytych warsztatów, - liczba uczestników.
<p>1.5. Powszechna edukacja, podnosząca poziom świadomości dot. skutków używania narkotyków.</p> <p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - udział w ogólnopolskich i regionalnych kampaniach edukacyjnych nt. ryzyka i stosowania substancji psychoaktywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - specjaliści, instytucje, organizacje pozarządowe, - Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. 	<ul style="list-style-type: none"> - ilość kampanii, - ilość dystrybuowanych materiałów edukacyjnych.

2. Poszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzież.

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
2.1. Poszerzenie zakresu działań wolontariatu. Działania: - poszerzenie oferty współpracy, dla grup wolontariatu ze strony instytucji, które mogą wesprzeć swą działalność poprzez pracę wolontariatu, - promocja wolontariatu w środowisku szkolnym i studenckim.	- organizacje pozarządowe prowadzące wolontariat młodzieżowy, - placówki oświatowe, - specjaliści, - świetlice środowiskowe, - instytucje współpracujące z wolontariatem.	- liczba wolontariuszy, - ilość grup młodzieżowych liderów środowiskowych, - liczba instytucji współpracujących z wolontariatem.
2.2. Organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta. Działania: - organizacja akcji pn. „Bezpieczne Wakacje”, „Bezpieczne Ferie”, zapewniających możliwość wypoczynku dla dzieci, które z przyczyn rodzinnych i materialnych nie mają w okresie ferii i wakacji zapewnionego wypoczynku.	- jednostki kultury, sportu i oświaty, - Komenda Miejska Policji, - Zarządy Osiedli.	- ilość zajęć, - ilość wyjazdów, - ilość uczestników.

3. Wzmocnienie więzi rodzinnych.

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
3.1. Wsparcie rodzin w podniesieniu poziomu umiejętności wychowawczych. Działania: - szkoła dla rodziców - realizacja programu, - warsztaty dla rodziców i wychowawców, - rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych wśród rodziców.	- poradnia psychologiczno - pedagogiczna, - szkoły, - organizacje pozarządowe.	- ilość zajęć, - ilość osób uczestniczących w zajęciach, - ilość odbytych warsztatów, - liczba uczestników.
3.2. Integracja rodzin. Działania: - festyny rodzinne, sądecki turniej rodzin.	- parafie, - organizacje pozarządowe, miejskie jednostki kultury.	- liczba zorganizowanych imprez, - liczba uczestników.

4. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz pomoc dla rodzin osób uzależnionych.

Projekt	Partnerzy	Wskaźnik
<p>4.1. Wsparcie dla podmiotów realizujących zadania terapii i porad dla osób uzależnionych od narkotyków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wszystkie instytucje zajmujące się w/w problemem, - OPiTU, - Centrum Integracji Społecznej - STOPIL, - MOPS. 	<p>Ilość jednostek podejmujących działania terapeutyczne. Ilość osób poddających się terapii. Ilość osób po odbytej terapii, uczestniczących w zajęciach reintegracji zawodowej i społecznej Centrum Integracji Społecznej.</p>
<p>Działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ujęcie zadań dotyczących terapii osób uzależnionych w ramach konkursu ofert dla organizacji pozarządowych i przekazanie dotacji po rozstrzygnięciu konkursu, - wsparcie dla Poradni Dzieci i Młodzieży uzależnionej od środków psychoaktywnych przy Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu / Szpital im. J. Dietla w Krynicy Zdroju, - realizacja programu „Koleżeńska interwencja”, - współpraca w zakresie integracji społecznej i reintegracji zawodowej osób po odbytej terapii w ramach działalności Centrum Integracji Społecznej. 		
<p>4.2. Udzielenie wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - utworzenie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych, - poradnictwo prawne, - wsparcie pracowników socjalnych oraz psychologów. <p>4.3. Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej z wykorzystaniem, pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.</p>		<p>Ilość osób uczestniczących w grupach wsparcia. Ilość osób, którym, udzielono porad prawnych i in. Ilość osób objętych pomocą społeczną.</p>

Instytucje działające w obszarze zapobiegania problemom narkomanii w Nowym Sączu, które mogą przyczynić się do zwiększenia dostępności terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków oraz udzielić wsparcia rodzinom osób uzależnionych:

SP ZOZ Szpital im. Dr J. Dietla w Krynicy - Zdroju - Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu,

Poradnia MONAR,

Poradnia ARKA,

Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej,

Szpital Specjalistyczny im. J. Śniadeckiego w Nowym Sączu,

Komenda Miejska Policji,

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,

Centrum Integracji Społecznej - STOPIL,

Urząd Miasta Nowego Sącza - Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej,

Wydział Edukacji,

Sąd, kuratorzy sądowi,

Organizacje pozarządowe,

Parafie.

Przewodnicząca Rady Miasta

(-) *Bożena Jawor*